

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI

Republica Moldova, MD- 2068, Chișinău, srt. Alecu Russo, 1
E-mail: office@competition.md; www.competition.md

Nr. DJ-06/265 - 511 din 04 aprilie 2025

La nr. 18-69-2036 din 25.02.2025

La nr. 07-959 din 02.04.2025

Ministerul Energiei
secretariat@energie.gov.md

În copie: **Cancelaria de Stat**
cancelaria@gov.md

Plenul Consiliului Concurenței, în cadrul ședinței din 03 aprilie 2025, a examinat, în temeiul prevederilor art. 39 lit. c) și art. 41 alin. (1) lit. d) ale Legii concurenței nr.183/2012, proiectul de lege *pentru modificarea Legii nr.108/2016 cu privire la gazele naturale (număr unic 128/MEn/2025)* și, în limitele competenței sale, comunică următoarele.

1. Proiectul prin modificarea art.7 alin.(4²) propune ca Agenția să desemneze entitatea pentru reconciliere care va fi operatorul sistemului de distribuție care întrunește următoarele cerințe: operează activ în sectorul gazelor naturale; are unul din cele mai mari venituri obținute din desfășurarea de distribuție a gazelor naturale în sectorul gazelor naturale din Republica Moldova în ultimul an calendaristic anterior celui care precedă desemnării, a implementat principiile aferente separării operatorului sistemului de distribuție stabilite la art.44-45.

Prin urmare, în calitate de entitate pentru reconciliere, Agenția va desemna un operator al sistemului de distribuție a gazelor naturale care operează activ în sectorul gazelor naturale. Astfel, ținem să menționăm că, în eventualitatea în care va fi desemnat în calitate de entitate pentru reconciliere un operator al sistemului de distribuție a gazelor naturale activ pe aceeași piață cu alți operatori care desfășoară activități de distribuție a gazelor naturale, entitatea de reconciliere desemnată se va afla în raporturi de concurență directă cu restul operatorilor de distribuție.

Respectiv, se atestă o îngrijorare de ordin concurențial având în vedere responsabilitatea atribuită prin lege de efectuare și primire a plăților compensatorii de egalizare către/de la operatorii sistemelor de distribuție, pentru a se asigura că operatorii sistemelor de distribuție respectivi își recuperează integral veniturile reglementate, atribuție specifică ANRE. Prin urmare, entitatea de reconciliere va avea acces la datele și informațiile sensibile din punct de vedere concurențial ale operatorilor concurenți care desfășoară activități de distribuție a gazelor naturale și va putea facilita schimbul de informații sensibile din punct de vedere concurențial, fapt interzis de Legea concurenței nr.183/2012.

În aceeași ordine de idei, ținem să comunicăm că stabilirea condiției de selectare a operatorului sistemului de distribuție a gazelor naturale cu unul din cele mai mari venituri obținute din desfășurarea activității de distribuție a gazelor naturale ar putea limita accesul nediscriminatoriu la piața gazelor naturale și avantaja neîntemeiat operatorii sistemului de distribuție cu cele mai mari venituri obținute din desfășurarea activității de distribuție a gazelor naturale în raport cu operatorii sistemului de distribuție cu venituri mai mici obținute din desfășurarea activității de distribuție a gazelor naturale.

2. Proiectul la pct.8 prevede completarea art.49 cu alin.(4¹) care stabilește că, în cazul proiectelor de dezvoltare a rețelelor de distribuție a gazelor naturale într-o localitate sau într-o anumită zonă, a căror eficiență economică nu poate fi demonstrată, acestea pot fi incluse în planul de dezvoltare și planul anual de investiții al operatorului sistemului de distribuție cu condiția că autoritatea publică locală, fie solicitantul își asumă nemijlocit printr-un acord scris încheiat cu operatorul de sistem, să achite contribuția financiară în partea neacoperită pentru demonstrarea eficienței economice, în conformitate cu Regulamentul privind dezvoltarea rețelelor de distribuție a gazelor naturale. Contribuția solicitantului la construcția rețelei de distribuție a gazelor naturale nu acordă acestuia dreptul de proprietate asupra rețelei respective.

Așadar, achitarea contribuției financiare în partea neacoperită pentru demonstrarea eficienței economice de către autoritatea publică locală ar putea

prezenta semne de ajutor de stat în sensul art.3 Legea nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat, dacă operatorul de distribuție a gazelor naturale va obține un avantaj economic pe care nu l-ar fi obținut în condiții normale de piață și îi va fi permis să calculeze uzura pentru această porțiune de rețea de distribuție.

În acord cu pct.217 din Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (C/2016/2946), infrastructura energetică este utilizată pentru furnizarea de servicii energetice contra cost, ceea ce reprezintă o activitate economică. Infrastructura energetică este, în mare măsură, construită de către actorii de pe piață, ceea ce dovedește existența unei finanțări de piață semnificative, și este finanțată prin tarifele impuse utilizatorilor. Prin urmare, finanțarea publică a infrastructurii energetice favorizează o activitate economică și este probabil să aibă un efect asupra schimburilor comerciale dintre statele membre, prin urmare, ea face, în principiu, obiectul normelor privind ajutoarele de stat.

Ținem să atenționăm că, orice intenție de a acorda un ajutor de stat trebuie să fie notificată Consiliului Concurenței de către furnizorul și/sau inițiatorul ajutorului de stat, cu excepția ajutorului de minimis și a ajutoarelor de stat prevăzute la art. 4 din Legea nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat. Respectiv, la implementarea măsurilor de sprijin, furnizorul și/sau inițiatorul ajutorului de stat urmează să asigure respectarea Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat și actele normative ale Consiliului Concurenței, dacă măsura de sprijin acordată de autoritățile publice locale va cădea sub incidența condițiilor pentru calificare ca ajutor de stat.

3. Pct. 9 art. 80 alin. (4) din proiect prevede că consumatorii casnici, consumatorii noncasnici mici, precum și întreprinderile și instituțiile care prestează servicii sociale esențiale beneficiază de dreptul la furnizarea gazelor naturale în contextul obligației de serviciu public în conformitate cu cerințele stabilite la art. 89 din Legea nr.108/2016 cu privire la gazele naturale.

Astfel, proiectul nu stabilește clar și previzibil care sunt întreprinderile și instituțiile care prestează servicii sociale esențiale care beneficiază de dreptul la furnizarea gazelor naturale în contextul obligației de serviciu public.

Respectiv, în vederea evitării stabilirii de condiții discriminatorii sau privilegierea unor întreprinderi și instituții care prestează servicii sociale esențiale, propunem definirea termenului “întreprinderile și instituțiile care prestează servicii sociale esențiale” și stabilirea criteriilor și obiectivelor de selectare a întreprinderilor și instituțiilor care prestează servicii sociale esențiale.

4. Potrivit pct.11 art.85¹ din proiect, Guvernul va desemna la propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energetic furnizorul responsabil de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii în care operează operatorii de sistem nelicențiați.

Prin urmare, Guvernul va atribui unui furnizor de gaze naturale un drept exclusiv de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii în care operează operatorii de sistem nelicențiați fără desfășurarea unei licitații sau unei proceduri concurențiale transparente și închiderea pieței date, fapt ce ar putea constitui și o barieră de intrare pe piață pentru alți furnizori de gaze naturale pe o perioadă de timp nedeterminată.

În temeiul art.3 alin.(4) Directiva (UE) 2024/1788 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iunie 2024 privind normele comune pentru piețele interne de gaze regenerabile, gaze naturale și hidrogen, de modificare a Directivei (UE) 2023/1791 și de abrogare a Directivei 2009/73/CE, statele membre și autoritățile de reglementare se asigură că întreprinderile energetice sunt supuse unor norme, tarife și tratament transparente, proporționale și nediscriminatorii, în special, în ceea ce privește conectarea la rețea, accesul la piețele angro, accesul la date, procesele de comutare și regimurile de facturare și, după caz, acordarea de licențe.

Respectiv, propunem completarea art.85¹ din proiect cu prevederi clare care să stabilească expres modul de selectare a furnizorului de gaze naturale pentru aprovizionarea cu gaze naturale a regiunii în care operează operatorii de sistem nelicențiați prin concurs și pentru o perioadă concretă determinată de timp.

5. Conform pct.19 art.97⁶ alin. (5) din proiect, în cazul în care, în cadrul investigației se constată circumstanțe care indică o încălcare a Legii concurenței nr.183/2012, Agenția sesizează Consiliul Concurenței despre acest fapt.

În context, ținem să comunicăm că Consiliul Concurenței este singura

autoritate responsabilă de constatarea încălcării Legii concurenței nr.183/2012, prin urmare, normele art.97⁶ alin.(5) din proiect urmează a fi revizuite în sensul că Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică să sesizeze Consiliul Concurenței în cazul în care se constată semne de încălcare a Legii concurenței nr.183/2012.

6. Pct.19 art. art.97⁶ alin. (6) din proiect propune că prevederile Legii nr.108/2016 cu privire la gazele naturale, cu privire la efectuarea investigațiilor de către Agenție se aplică fără a aduce atingere competenței generale a Consiliului Concurenței de a efectua investigații în temeiul Legii concurenței nr.183/2012. Efectuarea investigațiilor privind cazurile cartelurilor ține de competență exclusivă a Consiliului Concurenței.

Conform atribuțiilor legale, Consiliul Concurenței investighează practicile anticoncurențiale, acțiunile de concurență neloială și alte încălcări ale legislației concurențiale, în limitele atribuțiilor sale, în conformitate cu normele materiale și procedurale stabilite de Legea concurenței nr.183/2012.

Totodată, având în vedere că, autoritatea de concurență investighează și alte încălcări ale legislației concurențiale în afara cazurilor de cartel, considerăm oportun revizuirea normei art.97⁶ alin.(6) din proiect și expunerea în sensul că prevederile Legii nr.108/2016 cu privire la gazele naturale, cu privire la efectuarea investigațiilor de către Agenție se aplică fără a aduce atingere competenței generale a Consiliului Concurenței de a efectua investigațiile concurențiale necesare dispuse în temeiul Legii concurenței nr.183/2012, întrucât efectuarea investigațiilor privind toate presupusele practici anticoncurențiale ține de competență exclusivă a Consiliului Concurenței, ca autoritate națională responsabilă de aplicarea Legii concurenței nr.183/2012 în temeiul art. 2 alin.(6).

Alexei GHERȚESCU
Președinte